

JÓZEF WIŚNIEWSKI
ur. 1933; Świętochłowice

Słowa kluczowe

projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, streszczenie relacji mówionej, Józef Wiśniewski

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Relacja Józefa Wiśniewskiego dotyczy Świętochłowic na Górnym Śląsku w okresie dwudziestolecia międzywojennego, II wojny światowej oraz tuż powojennym.

Świadek historii opowiada m.in. o swoich starzykach – dziadkach, świętach obchodzonych na Górnym Śląsku – Barbórcie i święcie hutników – Florianie, śląskim folklorze: ubiorach, zwyczajach pogrzebowych, weselnych, życiu towarzyskim, uroczystościach rodzinnych, np. urodzinach. Józef Wiśniewski wspomina również przejeżdżające przez Świętochłowice tabory cygańskie oraz elwrów – bezdomnych ulicznych sztukmistrzów.

Z okresem wojny i okupacji związane są opowieści m.in. o nastrojach w ostatnich dniach sierpnia 1939 roku, bombardowaniu pociągu, w którym ewakuowano rodziny powstańcze ze Świętochłowic, życiu codziennym, relacjach polsko-niemieckich, funkcjonujących w Świętochłowicach obozach koncentracyjnych, działalności konspiracyjnej swojego ojca. Józef Wiśniewski wspomina również zmianę nastrojów znanych sobie Niemców po klęsce Wehrmachtu pod Stalingradem, a także próbę zniemczenia swojej siostry.

Świadek historii opisuje także wkroczenie Armii Czerwonej do Świętochłowic w styczniu 1945 roku, życie codzienne tuż po wyzwoleniu, trudności z zaopatrzeniem w podstawowe artykuły żywnościowe, paczki z UNRR-y, czy utworzenie obozu dla jeńców Wehrmachtu.

Data i miejsce nagrania	Lublin, 2015-03-19
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"